

MODUM REGNSKAPSKONTOR SA
Krøderveien 180
3370 VIKERSUND

VÅR REFERANSE
24/1994

DERES REFERANSE

DATO
30.08.2024

Tilsynsrapport - vedtak

Finanstilsynet viser til stedlig tilsyn 5. mars 2024. Foreløpig tilsynsrapport – varsel om vedtak ble sendt regnskapsselskapet 27. mai 2024.

Tilsynet avdekket feil og mangler i oppfyllelsen av lovkrav på mange og vesentlige områder som gjelder for regnskapsselskapet. Dette omfatter både virksomhetsstyringen i selskapet, etterlevelse av hvitvaskingsregelverket og risikostyringsforskriften samt de krav som gjelder for utføringen av regnskapsoppdrag. Regnskapsselskapet har et selvstendig ansvar for at regnskapsoppdragene utføres i samsvar med lovgivningen, i tillegg til det ansvaret som påhviler den statsautoriserte regnskapsføreren som er utpekt som daglig leder, kvalitetsstyrings- og oppdragsansvarlig.

Regnskapsselskapets svar ble mottatt 19. juni 2024. Det er i tilsvaret ikke anført at det er feil eller mangler i Finanstilsynets beskrivelse av fakta slik det fremkommer i den foreløpige tilsynsrapporten. Regnskapsselskapet har i svaret kommentert at flere av punktene som Finanstilsynet påpekte i den foreløpige tilsynsrapporten er lukket eller er i ferd med å bli det, uten at det fremkommer hvilke konkrete punkter dette gjelder. Det fremkommer videre at administrative rutiner i selskapet er blitt skadelidende da selskapet har vært gjennom en krevende periode med to fusjoner, det har vært gjennomført flytting til nye lokaler samt at daglig leder har hatt flere lengre sykemeldingsperioder. I tillegg har det vært et generasjonsskifte i deler av staben.

Finanstilsynet har vurdert anførlene i tilsvaret, men det er ikke tilkommet ny informasjon som tilsier at vedtak ikke skal treffes. Finanstilsynet har derfor i dag fattet følgende vedtak i samsvar med varslet:

Med hjemmel i regnskapsførerloven § 6-2 første ledd bokstav b tilbakekalles Modum Regnskapskontor SA, org. nr. 971 540 044, sin godkjenning som regnskapsselskap.

Vedtaket settes i kraft **1. november 2024**.

Konsekvensen av vedtaket er at selskapet ikke lenger har anledning til å påta seg å føre regnskap for andre i næring. Selskapet kan heller ikke benytte betegnelsen "godkjent regnskapsselskap".

Dette vedtaket kan påklages innen tre uker etter at vedtaket er mottatt. Klage sendes Finanstilsynet. Klageinstans er Klagenemnden for revisor-, regnskapsfører- og inkassosaker. Forvaltningsloven §§ 18 og 19 om partenes adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter, gjelder. Det kan søkes om utsatt iverksetting av vedtaket, jf. forvaltningsloven § 42.

1 Innholdet i denne tilsynsrapporten

- Nærmere om tilsynet, se punkt 2
- Forhold som Finanstilsynet avdekket, se punkt 3
- Rettslig grunnlag og nærmere om vilkårene i loven for å kunne fatte vedtak, se punkt 4
- Hvorfor Finanstilsynet mener at vedtak er nødvendig, se punkt 5

2 Nærmere om tilsynet

Tilsynet omfattet det godkjente regnskapselskapet Modum Regnskapskontor SA, org. nr. 971 540 044, og daglig leder i selskapet som er statsautorisert regnskapsfører. På tilsynet møtte daglig leder.

Styret i selskapet består av seks medlemmer som alle er oppdragsgivere hos regnskapselskapet. Omsetning i selskapet for 2022 var på ca. kr 9 mill.

Daglig leder bekreftet at han også innehar rollene som hvitvaskings- og kvalitetsstyringsansvarlig i selskapet. Han har vært ansatt i selskapet siden 1. august 2012 og har i hele perioden innehatt rollen som daglig leder. Han var inntil 1. januar 2024 også oppdragsansvarlig for samtlige av selskapets 590 regnskapsoppdrag som er registrert i Enhetsregisteret. Selskapet hadde da tilsynene ble avholdt ti ansatte, derav tre statsautoriserte regnskapsførere. Det ble under tilsynet informert om at oppdragsansvaret fra 2024 var fordelt på de statsautoriserte regnskapsførerne. Daglig leder informerte under tilsynet om at han har sagt opp stillingen, og at det er ansatt ny daglig leder. Finanstilsynet konstaterer ved oppslag i Enhetsregisteret at vedkommende er registrert som daglig leder 21. august 2024.

Formålet med Finanstilsynets tilsyn var å kontrollere om selskapets organisering, rutiner og intern kontroll er i samsvar med regnskapsførerlovgivningen, herunder god regnskapsføringsskikk. Også etterlevelsen av regnskapsloven, bokføringsloven og annen relevant lovgivning ble kontrollert. Regnskapsførere har en viktig oppgave knyttet til å hindre eller avdekke økonomisk kriminalitet. Tilsynet dekket derfor også regnskapselskapets oppfyllelse av pliktene etter hvitvaskingslovgivningen. Dersom regnskapselskaper gjør en forsvarlig vurdering av de ulike risikoene i virksomheten og følger opp disse, vil det bidra til å sikre en hensiktsmessig og betryggende virksomhet. Finanstilsynet kontrollerte derfor om det er gjort en risikovurdering som er tilpasset virksomheten, at risikoene er håndtert på en forsvarlig måte og at rapportering har skjedd, jf. forskrift om risikostyring og internkontroll.

Ny regnskapsførerlov og ny bransjefastsatt standard for "god regnskapsføringsskikk" (GRFS) trådte i kraft fra 1. januar 2023. For enkeltoppdrag som er gjennomgått under tilsynet gjaldt den forrige regnskapsførerloven og den forrige GRFS. Innholdet i det forrige regnskapsførerregelverket ble i all hovedsak videreført. Feilene og manglene som ble avdekket ved gjennomgang av enkeltoppdrag, er derfor mangler også etter någjeldende regnskapsførerregelverk.

3 Forhold som Finanstilsynet avdekket

3.1 Virksomhetsstyringen i selskapet

Formålet med autorisasjonsordningen og offentlig tilsyn med regnskapsføringsvirksomheter er å sikre at oppdragsgivernes interesser blir ivaretatt på en forsvarlig måte. Finanstilsynet kontrollerer

at statsautoriserte regnskapsførere og regnskapsforetak etterlever regnskapsførerloven og annen relevant lovgivning som støtter opp under formålet. Oppfølging av manglende ivaretagelse av styrets rolle, rollen som daglig leder i regnskapsselskaper samt rollen som oppdragsansvarlig regnskapsfører er sentralt i tilsynsarbeidet.

3.1.1 Styrets ansvar

3.1.1.1 Styrets ansvar etter selskapslovgivningen

Forvaltningen av samvirkeforetaket hører inn under styret, jf. samvirkelova §§ 76 og 77. Styret skal sørge for forsvarlig organisering av virksomheten, fastsette planer og budsjett for virksomheten i den grad det trengs, og kan fastsette retningslinjer for virksomheten. Styret skal føre tilsyn med den daglige ledelsen og virksomheten for øvrig, og kan fastsette instruks for daglig leder. Videre skal styret holde seg orientert om den økonomiske situasjonen og se til at det blir ført god kontroll med virksomheten, regnskap og formuesforvaltningen.

3.1.1.2 Styrets ansvar etter risikostyringsforskriften

Regnskapsselskaper er underlagt forskrift om risikostyring og internkontroll, jf. § 1 nr. 9. Forskriften krever at vesentlige risikoer identifiseres, håndteres og rapporteres slik som fastsatt.

Etter forskriften skal styret påse at regnskapsselskapet har hensiktsmessige systemer for risikostyring og internkontroll. Styret skal blant annet påse at risikostyringen og internkontrollen blir etablert i samsvar med lover og forskrifter samt påse at risikostyringen og internkontrollen blir gjennomført og overvåket. Videre skal styret minst en gang årlig behandle daglig leders samlede dokumenterte vurdering av risikosituasjonen i selskapet, jf. § 3.

3.1.1.3 Styrets ansvar etter hvitvaskingslovgivningen

Statsautoriserte regnskapsførere og regnskapsforetak er underlagt hvitvaskingsloven. Styret har ansvar for å fastsette regnskapsselskapets rutiner for etterlevelse av kravene som følger av hvitvaskingsloven, jf. § 8 nr. 4.

3.1.2 Ansvar for oppdragsansvarlig regnskapsfører

Kravet om at selskapet skal utpeke en statsautorisert regnskapsfører for oppdrag som et regnskapsselskap påtar seg skal bidra til å oppfylle formålet med godkjenningsordningen, som blant annet er å sikre høy kvalitet på regnskaper og rapporter som blir levert til oppdragsgivere og andre brukere av regnskapet, herunder offentlige myndigheter. Regnskapspliktige som setter bort sitt regnskap til statsautoriserte regnskapsførere skal kunne ha tillit til at oppdraget blir utført i samsvar med god regnskapsføringsskikk og at regnskap og rapporter har god fagmessig kvalitet. Det er regnskapsselskapet som er part i oppdragsavtaler og som har ansvaret for at oppdragene blir gjennomført i samsvar med regnskapsførerloven og oppdragsavtalen. Dette ansvaret gjelder i tillegg til det ansvaret som den utpekte oppdragsansvarlige regnskapsføreren har.

3.1.3 Finanstilsynets vurdering av virksomhetsstyringen i selskapet

Det påhviler styre, daglig leder og oppdragsansvarlig regnskapsfører i et regnskapsselskap en rekke plikter. Av etterfølgende punkter fremgår at det under tilsynet ble avdekket mangler, flere av disse alvorlige. Det er styrets ansvar å påse at det er en forsvarlig forvaltning av selskapet og at den daglige ledelsen følger retningslinjer og pålegg fastsatt av styret.

Finanstilsynet mener styret ikke har utført sine plikter i tråd med de krav som stilles.

Finanstilsynet mener at styret ikke har satt seg tilstrekkelig inn i de krav som gjelder for et regnskapsselskap som er organisert som et samvirkeforetak. Dette gjelder både i etterlevelse av samvirkelova samt de krav som stilles til et regnskapsselskap. Bakgrunnen for Finanstilsynets vurdering er at;

- 1) Styret har ikke i tilstrekkelig grad ført tilsyn med den daglige ledelsen og virksomheten for øvrig samt sett til at det blir ført god kontroll med virksomheten. Det foreligger brudd på samvirkelova §§ 76 og 77.
- 2) Styret har ikke påsett at regnskapsselskapet har foretatt en gjennomgang av sin risikostyring og internkontroll ved at det ikke har påsett at det for noen av de årene selskapet har hatt godkjenning som regnskapsselskap er blitt foretatt en dokumentert vurdering av risikostyringen og internkontrollsituasjonen i selskapet. Det foreligger brudd på forskrift om risikostyring og internkontroll § 3. Finanstilsynet anser bruddet for grovt.
- 3) Styret har ikke påsett at det har fastsatt regnskapsselskapets rutiner for etterlevelse av kravene som følger av hvitvaskingsloven. Det foreligger brudd på hvitvaskingsloven § 8 nr. 4. Finanstilsynet anser bruddet for grovt.

3.2 Kvalitetsstyring

Det er et lovkrav at et regnskapsselskap skal ha en forsvarlig kvalitetsstyring som skal omfatte retningslinjer og rutiner for å sikre at foretakets regnskapsoppdrag utføres og dokumenteres i samsvar med kravene i kapittel 5 i regnskapsførerloven, jf. regnskapsførerloven § 4-1 andre ledd. Det følger videre av § 4 -1 andre ledd at en statsautorisert regnskapsfører skal ha ansvar for kvalitetsstyringen. Videre følger det av GRFS 2.1 fjerde ledd at den selskapet utpeker som kvalitetsstyringsansvarlig skal ha nødvendig kompetanse og kapasitet til å sørge for at regnskapsselskapet til enhver tid har forsvarlig kvalitetsstyring.

Finanstilsynet fikk før tilsynet oversendt dokumentet "Risikostyring og internkontroll" som dokumentasjon på regnskapsselskapets kvalitetsstyring. Dokumentet bærer etter Finanstilsynets vurdering preg av å være utskrift av standard rutiner som ikke er tilpasset virksomheten i regnskapsselskapet, særlig tatt hensyn til selskapets omsetning og antall ansatte. Eksempel på dette er;

- Det er ikke fylt ut tekst i kolonnen "testing/kommentar" på noen av oppgavene som er listet opp i dokumentet.
- Det er ikke fylt ut konklusjon på noen av oppdragstypene slik det er lagt opp til i malen
- Beskrivelsen av hvordan oppdragsdokumentasjon for bokføringsoppdrag skal gjennomføres samsvarer ikke med hvordan oppdragsdokumentasjonen i praksis oppbevares, jf. punkt 4.5.
- Dokumentet mangler beskrivelse av følgende forhold;
 - Hvordan regnskapsselskapet skal håndtere forberedelsen av nye oppdrag, jf. regnskapsførerloven § 5-1.
 - Hvordan regnskapsselskapet skal håndtere oppdragsavtaler og fullmakter, jf. regnskapsførerloven § 5-2.
 - Retningslinjer som gjelder plikten til å frasi seg oppdraget, jf. regnskapsførerloven § 5-5.

Etter Finanstilsynets vurdering har styret ikke sørget for at selskapet har en forsvarlig kvalitetsstyring etter de krav som følger av regnskapsførerloven § 4-1 andre ledd. Forholdet anses som et grovt brudd på regnskapsselskapets plikter.

3.3 Etterlevelse av hvitvaskingsregelverket

Regnskapsselskaper er underlagt hvitvaskingslovgivningen og har en viktig rolle i bekjempelsen av hvitvasking og terrorfinansiering blant annet på grunn av innsikt i sine kunders økonomiske transaksjoner.

Rapporteringspliktige skal gjennomføre en virksomhetsinnrettet risikovurdering hvor blant annet egen virksomhet, virksomhetens produkter, tjenester og kundeforhold, type kunder og geografiske forhold skal tas i betraktning, jf. hvitvaskingsloven § 7. Risikovurderingene skal dokumenteres og holdes oppdatert. Risikovurderingen skal danne grunnlaget for utarbeidelsen av selskapets hvitvaskingsrutiner. Etter hvitvaskingsloven § 8 skal rapporteringspliktige ha oppdaterte rutiner for å sikre at virksomheten håndterer identifisert risiko og oppfyller plikter etter hvitvaskingslovgivningen. Rutinene skal dokumenteres og være fastsatt på øverste nivå hos den rapporteringspliktige. Det skal i tillegg utpekes en person i ledelsen som skal ha et særskilt ansvar for å følge opp rutinene og påse at disse etterleveres. Rapporteringspliktige skal også sikre at ansatte gis opplæring slik at de er kjent med virksomhetens forpliktelser etter hvitvaskingsregelverket og er i stand til å gjenkjenne forhold som kan indikere hvitvasking. Opplæringen skal gis jevnlig slik at kunnskapen vedlikeholdes og oppdateres, jf. hvitvaskingsloven § 36.

3.3.1 Virksomhetsinnrettet risikovurdering

Rettslig grunnlag

Formålet med risikovurderingen er at rapporteringspliktige skal ha kunnskap om hvilke trusler egen virksomhet er utsatt for og hvilke sårbarheter (iboende risiko) egen virksomhet har. Ved risikovurderingen skal det blant annet tas i betraktning egen virksomhet, herunder særlig art og omfang, tjenester og kundeforhold, type kunder og kundegrupper, samt geografiske forhold. Risikovurderingen skal tilpasses virksomhetens omfang, dokumenteres og holdes oppdatert.

Den virksomhetsinnrettede risikovurderingen er et sentralt element i regnskapsførings- virksomhetens styrings- og kontrollstruktur, og danner grunnlaget for regnskapsførers arbeid mot hvitvasking og terrorfinansiering. Risikovurderingen skal danne grunnlaget for rutiner, som igjen skal sikre at virksomheten håndterer identifiserte risikoer og oppfyller øvrige plikter etter hvitvaskingslovgivningen. Det er gjennom risikovurderingen at behovet for tiltak som kan redusere risikoen for å bli utnyttet i hvitvasking eller terrorfinansiering synliggjøres.

Det må fremgå av risikovurderingen at regnskapsselskapet har identifisert hvilke eksterne forhold (trusler mot virksomheten) og interne forhold (sårbarheter ved virksomheten) som påvirker risikoen for at foretaket kan bli brukt som ledd i hvitvasking eller terrorfinansiering. Fordi de eksterne og interne forholdene er bestemmende for foretakets risiko for å bli brukt som ledd i hvitvasking og terrorfinansiering, må risikovurderingen inneholde en samlet vurdering av hvordan eksterne og interne forhold påvirker hverandre (risikoen). Eksempelvis kan et foretak ha relativt få trusler mot virksomheten, men f.eks. med svak kunnskap blant ansatte om hvordan hvitvasking og terrorfinansiering skjer og om hvilke plikter som følger av hvitvaskingsloven, kan risikoen for å bli brukt som ledd i hvitvasking eller terrorfinansiering likevel være høy.

Regnskapsselskaper må forstå hvordan foretakets ulike tjenester kan brukes av oppdragsgivere som ønsker å hvitvaske eller finansiere terror. Dersom regnskapsselskapet har oppdragsgivere som driver virksomhet i bransjer med økt risiko for hvitvasking, må risikovurderingen reflektere hvorfor de enkelte bransjer er utsatt for økt risiko for hvitvasking, samt hvilke indikasjoner på hvitvasking eller terrorfinansiering som er knyttet til de enkelte bransjer. Videre må risikovurderingen inkludere spørsmålet om hvilke interne forhold som påvirker risikoen for at foretaket kan bli brukt som ledd i hvitvasking og terrorfinansiering. Eksempler på interne forhold som kan øke risikoen er manglende eller mangelfulle rutiner for hvordan pliktene i hvitvaskingsloven skal oppfylles, mangelfull kunnskap blant medarbeidere om de interne rutinene og indikatorer på hvitvasking og terrorfinansiering, mangelfulle elektroniske saksbehandlingssystemer eller at det ikke avsettes tilstrekkelige ressurser til å oppfylle forpliktelsene.

Det er regnskapsforetakets eget risikobilde som skal kartlegges. Selv om det tas utgangspunkt i en mal for risikovurdering som er utarbeidet av tredjeparter, må slike maler tilpasses den enkelte virksomhet. En konkret tilpasning innebærer at risikovurderingen vil variere i omfang og kompleksitet, avhengig av regnskapsforetakets størrelse, tjenestespekter, kundemasse m.m.

Foretakets etterlevelse og Finanstilsynets vurdering

Det fremkommer av dokumentet "Rutiner i Modum Regnskapskontor SA – tiltak mot hvitvasking", datert 10. januar 2024, at det er hvitvaskingsansvarlig som har ansvar for å identifisere og vurdere risikoen for hvitvasking og terrorfinansiering knyttet til virksomheten i regnskapsselskapet. Denne risikovurderingen skal dokumenteres og oppdateres årlig. Det fremkommer videre av rutinene at risikovurderingen og oppdateringene skal fastsettes av styret i regnskapsselskapet.

Det ble fremlagt en risikovurdering som var utarbeidet av hvitvaskingsansvarlig samme dag som dokumentet er utarbeidet. Daglig leder som også er hvitvaskingsansvarlig, bekreftet at dette var første gang det var utarbeidet en virksomhetsinnrettet risikovurdering i regnskapsselskapet. Risikovurderingen er ikke fremlagt for og fastsatt av styret. Fremlagt risikovurdering er mangelfull blant annet ved at det ikke er gjennomført en vurdering av regnskapsselskapets tjenesteområder. I malen der dette skal gjøres er det lagt inn omsetningstall for selskapet. Det er også fravær av kommentarer til de vurderinger som er gjort. Risikoen for alvorlig svikt i overholdelsen av hvitvaskingsregelverket er satt til *middels* der sannsynligheten er vurdert som *liten*. Risikoen for mindre avvik i overholdelsen av hvitvaskingsregelverket er satt til *lav* der sannsynligheten er vurdert som *liten*. Med de mangler som ble avdekket under tilsynet viser disse vurderingene manglende forståelse av hvilke plikter selskapet har etter hvitvaskingsloven.

Etter Finanstilsynets vurdering har regnskapsselskapet ikke gjennomført en virksomhetsinnrettet risikovurdering etter de krav som følger av hvitvaskingsloven § 7. Plikten til å gjennomføre en virksomhetsinnrettet risikovurdering har vært gjeldende siden oktober 2018. Når regnskapsselskapet først utarbeider en slik virksomhetsinnrettet risikovurdering, seks år etter at hvitvaskingsloven ble iverksatt, er det store mangler i denne.

Finanstilsynet anser dette som et grovt brudd på regnskapsselskapets plikter etter hvitvaskingsloven.

3.3.2 Risikoklassifisering

Det fremkommer i kapittel 5.4 i dokumentet "Rutiner i Modum Regnskapskontor SA – tiltak mot hvitvasking" hvordan risikovurdering av klienter skal utføres. Det er her beskrevet at risikoen til

klientene i utgangspunktet skal vurderes som *Normal*, men at klienten kan risikoklassifiseres som *Lav* eller *Høy* etter fastsatte kriterier. Det er videre definert hvilke kundetiltak som skal iverksettes basert på den risikovurderingen som gjøres.

Finanstilsynet mottok i forkant av tilsynet oversikt over regnskapsoppdrag der det var satt risiko. Oversikten omfattet 452 oppdragsgivere. Oversikten manglet 138 oppdragsgivere i forhold til den listen som Finanstilsynet har hentet inn fra Enhetsregisteret, der regnskapsselskapet er oppført med 590 regnskapsoppdrag. Det ble under tilsynet forklart at avviket skyldes mindre oppdragsgivere som driver næring i svært begrenset virksomhet og som på grunn av dette var utelatt fra oversikten som regnskapsselskapet sendte til Finanstilsynet. 438 oppdragsgivere var oppført med lav risiko og de resterende 14 med moderat risiko. Blant oppdragsgivere som var vurdert med lav risiko fantes det oppdragsgivere som er registrert i bransjer med høy risiko, uten at regnskapsselskapet har begrunnet hvorfor risikoen for disse oppdragsgiverne likevel kan settes til lav.

Det er konstatert brudd på regnskapsselskapets plikter etter hvitvaskingsloven § 9. Siden det mangler begrunnelse for de risikovurderingene som er satt for alle oppdragsgiverne vurderes bruddet som grovt.

3.3.3 Rutiner

Regnskapsselskapet skal ha skriftlige rutiner som sikrer etterlevelsen av hvitvaskingsregelverket, jf. hvitvaskingsloven § 8 første ledd. Rutinene må de være tilpasset virksomhetens art og omfang for å kunne virke etter sin hensikt, jf. § 8 andre ledd. Det betyr at det må være en sammenheng mellom selskapets virksomhetsinnrettede risikovurdering og rutinene. Regnskapsselskaper med få kunder og et begrenset tjenestetilbud vil ikke trenge et like omfattende og komplekst rutineverk som større selskaper. Plikten til å ha skriftlige rutiner påhviler imidlertid alle regnskapsselskaper, uansett størrelse, og er en videreføring av tilsvarende plikt etter hvitvaskingsloven av 2009. Rutinene skal være fastsatt på øverste nivå hos den rapporteringspliktige og det skal utpekes en person i ledelsen som har et særskilt ansvar for å følge opp rutinene, jf. hvitvaskingsloven § 8 fjerde og femte ledd.

De skriftlige rutinene må dekke både plikter som skal sikre at selskapet har forsvarlig styring og kontroll med antihvitvaskingsarbeidet og plikter som skal ivaretas i den løpende oppdragsutførelsen. Rutinene må angi hva som skal gjøres og hvordan dette skal gjøres.

Dokumentet "Rutiner i Modum Regnskapskontor SA – tiltak mot hvitvasking" ble opplyst å inneholde det som er dokumentasjon på regnskapsselskapets rutiner etter hvitvaskingsloven. Det ble bekreftet under tilsynet at dette er første gang det er utarbeidet skriftlige rutiner. Videre bekreftet daglig leder at rutinene i hovedsak beskriver hvordan påkrevde aktiviteter er tenkt utført og ikke nødvendigvis gjenspeiler hvordan arbeidet utføres i dag. Revisor har kommentert i nummerert brev nr. 1 den 30. november 2023 at selskapet anbefales å foreta en gjennomgang av rutinene for å påse at de tilfredsstillende krav som stilles.

Med bakgrunn i de mangler som ble avdekket under tilsynet, mener Finanstilsynet at regnskapsselskapet ikke oppfyller kravet i hvitvaskingsloven § 8 til å ha virksomhetstilpassede og oppdaterte rutiner som sikrer håndtering av risiko og oppfyllelse av plikter etter hvitvaskingsregelverket. Under følger en beskrivelse av øvrige områder der Finanstilsynet har avdekket mangler eller brudd på bestemmelser i hvitvaskingsloven. De avdekkede forhold viser etter Finanstilsynets oppfatning en svikt i selskapets etterlevelse av hvitvaskingsregelverket.

Finanstilsynet anser dette samlet sett som grovt brudd på regnskapselskapets plikter etter hvitvaskingsloven § 8.

3.3.4 Kundetiltak

For at regnskapsforetak skal kunne bidra til bekjempelse av hvitvasking og terrorfinansiering, er det sentralt at pliktene i hvitvaskingsloven kapittel 4 om kundetiltak og løpende oppfølging oppfylles. For å sikre dette, må det foreligge skriftlige rutiner som angir hvilke kundetiltak som skal gjennomføres og konkret hvordan disse skal gjennomføres.

3.3.4.1 Bekreftelse av opplysninger om kunde

Det følger av hvitvaskingsloven § 13 andre ledd at det skal innhentes opplysninger om kunde og få disse bekreftet mot offentlig register eller firmaattest som ikke er eldre enn tre måneder.

Det fremkommer i kapittel 5.1 i dokumentet "Rutiner i Modum Regnskapskontor SA – tiltak mot hvitvasking" at kundetiltak skal gjennomføres og dokumenteres manuelt ved bruk av skjema "Registrering av klientopplysninger." I tillegg skal gjøres oppslag mot offentlige tilgjengelige registre og sanksjonslister der det på grunnlag av dette skal utarbeides oversiktskart over kontrollstrukturen for virksomheten. Det fremkommer videre av punkt 5.2 i dokumentet at kundetiltak skal gjennomføres før regnskapselskapet påtar seg et regnskapsoppdrag.

Finanstilsynets kontroll av fire enkeltoppdrag avdekket at det ikke forelå bekreftelse av kundeopplysninger mot offentlig register eller firmaattest for noen av de kontrollerte oppdragene.

Dette er konstatert brudd på hvitvaskingsloven § 8, jf. § 13 andre ledd.

3.3.4.2 Reelle rettighetshavere

Regnskapsfører skal innhente og bekrefte opplysninger om fysiske personer som, alene eller sammen med nære familiemedlemmer, direkte eller indirekte eier eller kontrollerer mer enn 25 prosent av eierandelene til kunden, har rett til å utpeke eller avsette mer enn halvparten av kundens styremedlemmer eller utøver kontroll over den juridiske på annen måte (reelle rettighetshavere), jf. hvitvaskingsloven § 13 tredje ledd, jf. § 14. Selv om reelle rettighetshavere ofte vil være sammenfallende med eierne, kan det være forhold som tilsier at situasjonen er en annen. Regnskapsfører må derfor dokumentere en vurdering av dette.

Gjennomgang av enkeltoppdrag avdekket at det ikke var dokumentert at det var foretatt en vurdering av reelle rettighetshavere på noen av de kontrollerte oppdragene. Det var heller ikke hentet inn en egenerklæring fra oppdragsgiver på noen av oppdragene.

Det er brudd på hvitvaskingsloven § 13 tredje ledd, jf. § 14.

3.3.4.3 Politisk eksponerte personer (PEP)

Regnskapsfører skal avgjøre om kunden, personer som handler på vegne av kunden, eller reelle rettighetshavere er PEP, eventuelt nært familiemedlem eller kjent medarbeider til en PEP, jf. hvitvaskingsloven §§ 12 fjerde ledd og 13 fjerde ledd.

Formålet med lovreguleringen er å motvirke at midler som har opphav i korrupsjon blir hvitvasket eller brukt til å finansiere terror. Det er internasjonalt anerkjent at kundeforhold med PEPer på generelt grunnlag antas å innebære økt hvitvaskingsrisiko. Nærstående av en PEP, som er kunder

hos den rapporteringspliktige, skal identifiseres da de også kan dra fordel av eller bli misbrukt i forbindelse med hvitvasking.

Gjennomgang av enkeltoppdrag avdekket at det ikke var dokumentert at det var foretatt en identifisering av eventuelle politisk eksponerte personer på noen av de kontrollerte oppdragene. Det var heller ikke hentet inn egenerklæring fra oppdragsgiver på noen av oppdragene.

Den manglende kontrollen er brudd på hvitvaskingsloven § 13 fjerde ledd.

3.3.5 Opplæringstiltak

Det fremkommer i kapittel 3 at hvitvaskingsansvarlig har ansvar for utarbeidelse av et opplæringsprogram for oppdragsansvarlige og medarbeidere i selskapet. Det fremkommer videre av rutineene at det skal lages en opplæringsplan som viser alle ansattes navn, stilling, erfaringsnivå, planlagt opplæring og dato for utarbeidelse.

Det ble under tilsynet ikke fremlagt opplæringsprogram som beskrevet i fremlagte rutiner. Finanstilsynet mottok imidlertid referat fra personalmøte som var avholdt 14. desember 2023 der selskapets rutiner vedrørende tiltak mot hvitvasking skal være gjennomgått. Utover dette ble det ikke fremlagt dokumentasjon på at det tidligere er blitt gjennomført noen form for opplæring av de ansatte.

Krav til jevnlig opplæring av ansatte har vært gjeldende fra 2009. Finanstilsynet mener at gjennomført opplæring ikke er dekkende i forhold til de krav som stilles. Det foreligger derfor et brudd på hvitvaskingsloven § 36.

3.3.6 Finanstilsynets vurdering av regnskapsselskapets etterlevelse av hvitvaskingsregelverket

Tilsynet avdekket alvorlige og systematiske brudd på regnskapsselskapets plikter etter hvitvaskingsregelverket, herunder manglende virksomhetsinnrettet risikovurdering, rutiner og utførelse av kundetiltak. Bruddene hadde pågått i lang tid. Finanstilsynets kontroll av enkeltoppdrag bekreftet manglene. De avdekkede forhold viser etter Finanstilsynets oppfatning en grunnleggende svikt i selskapets etterlevelse av hvitvaskingsregelverket. Finanstilsynet anser dette samlet sett som grovt brudd på regnskapsselskapets plikter etter hvitvaskingsregelverket.

3.4 Etterlevelse av risikostyringsforskriften

Det fremkommer i nummerert brev nr. 1 fra revisor, datert 30. november 2023, at selskapet ikke har tilstrekkelig rutiner for å følge opp kravene i henhold til *forskrift om risikostyring og internkontroll* og at selskapet ikke har utarbeidet lovpålagte dokumenter. Regnskapsselskapet kunne på tilsynsdagen ikke fremlegge dokumentasjon på at det var gjennomført en årlig risikovurdering. Det fremkom heller ikke i noen av de fremlagte protokollene fra styremøtene at ivaretagelse av kravene etter *forskrift om risikostyring og internkontroll* har vært et tema.

Finanstilsynet mener at verken daglig leder eller styret i selskapet har utført de plikter som følger av forskriftens kapittel 2. Styret har ikke påsett at foretaket har hensiktsmessige systemer for risiko og internkontroll, jf. § 3. Daglig leder har ikke utført sine plikter til å sørge for å etablere en forsvarlig risikostyring, jf. § 4 nr. 1. Regnskapsselskapet har med dette brutt risikostyringsforskriften §§ 3, 4, 6, 8 og 10 fra det tidspunktet forskriften ble gjort gjeldende 1.1.2009. Bruddene er systematiske og alvorlige.

Finanstilsynet anser dette som et grovt brudd på lovfastsatte plikter da selskapet har unnlatt å vurdere hvilke vesentlige risikoer som er knyttet til virksomheten samt å gjennomføre tiltak for å få risikoene redusert til et akseptabelt nivå.

3.5 Oppbevaring av oppdragsdokumentasjon

Det følger av regnskapsførerloven § 5-3 første ledd at regnskapsfører skal dokumentere regnskapsoppdrag på en måte som er tilstrekkelig til å vise at oppdraget er utført i samsvar med bestemmelsene i dette kapitlet. Videre følger det av § 5-3 andre ledd at dokumentasjonen skal oppbevares i fem år etter regnskapsårets slutt.

Det fremkom under tilsynet at oppdragsdokumentasjonen på de oppdragene som ble valgt ut for kontroll ikke var tilgjengelig, da det ble opplyst at regnskapsselskapet hadde som rutine at oppdragsdokumentasjonen ble levert til oppdragsgiver etter at årsregnskapet for det enkelte regnskapsåret var ferdigstilt. Den eneste oppdragsdokumentasjonen som blir oppbevart hos regnskapsselskapet er filer som ble benyttet til avstemmingsarbeid av offentlige avgifter samt eventuelle e-poster som er lagret i den enkelte saksbehandlers e-post.

Det foreligger brudd på regnskapsførerloven § 5-3. Kravet til å utarbeide og fremvise at det er gjort et forsvarlig arbeid på det enkelte regnskapsoppdrag har vært helt sentralt minst siden 2001, da en foreløpig standard for god regnskapsføringsskikk ble utarbeidet. Siden bruddet har foregått i lang tid og gjelder for alle regnskapsoppdrag er pliktbruddet å anse som grovt.

3.6 Valg av revisor

Det følger av revisorloven § 2-1 andre ledd bokstav (d) som ble gjort gjeldende fra 1. januar 2021 at foretak som det føres tilsyn med etter finanstilsynsloven § 1 har revisjonsplikt.

Finanstilsynet sendte brev til regnskapsselskapet om manglende oppfyllelse av revisjonsplikten 21. april 2023, der det ble gitt frist til 1. juni 2023 med å rette opp i forholdet siden det ikke var valgt revisor i selskapet. Finanstilsynet mottok 30. mai 2023 e-post fra regnskapsselskapet der det fremkommer at selskapet har valgt revisor, men at de ikke ville få registrert dette i Enhetsregisteret innen fristen. Oppslag i Enhetsregisteret viser at første gang det ble registrert revisor på selskapet var 26. oktober 2023.

Selskapet har i perioden fra 1. januar 2021 til 26. oktober 2023 ikke oppfylt kravet om å ha revisor i selskapet. Det foreligger med dette brudd på revisorloven § 2-1 andre ledd bokstav (d). Siden bruddet har pågått i lang tid, anser Finanstilsynet pliktbruddet som grovt.

3.7 Årsmøte og innsendelse av årsregnskap

3.7.1 Avholdelse av årsmøte

Det følger av samvirkelova § 41 punkt 1 at ordinært årsmøte skal gjennomføres innen seks måneder etter utgangen av hvert regnskapsår.

Fremlagte protokoller fra årsmøtene viser at årsmøte for 2021 ble avholdt 19. juli 2022 og årsmøte for 2022 ble avholdt 14. desember 2023. Det foreligger brudd på samvirkelova § 41 punkt 1 for begge årene.

3.7.2 Innsending av årsregnskap til Regnskapsregisteret

Det følger av regnskapsloven § 3-1 tredje ledd at regnskapspliktige skal fastsette årsregnskapet innen seks måneder etter regnskapsårets slutt. Det følger videre av regnskapsloven § 8-2 første ledd at årsregnskapet skal sendes Regnskapsregisteret innen en måned etter fastsetting av årsregnskapet (31. juli).

Oppslag i Enhetsregisteret viser følgende registreringsdatoer for selskapets innsendelse av årsregnskap til Regnskapsregisteret;

- Årsregnskap for 2020 ble sendt inn 20. september 2021
- Årsregnskap for 2021 ble sendt inn 20. juli 2022
- Årsregnskap for 2022 ble sendt inn 6. desember 2023

Det foreligger med dette brudd på regnskapsloven § 8-2 første ledd for regnskapsårene 2020 og 2022, og dermed også brudd på regnskapsselskapets plikter.

3.8 Gjennomgang av regnskapsoppdrag

Under tilsynet kontrollerte Finanstilsynet utførelsen av fire utvalgte regnskapsoppdrag. Finanstilsynet har sammenholdt resultatet med informasjonen regnskapsselskapet ga om organisasjon, rutineopplegg og intern kontroll, og vurdert dette opp mot kravene i regnskapsførerloven, herunder kravet til god regnskapsføringsskikk.

Oppdragene ble kontrollert for å gjennomgå den dokumentasjonen som regnskapsselskapet utarbeider for oppdragsgiverne. Gjennomgangen baserte seg i hovedsak på dokumentasjon for 2022. Daglig leder er oppdragsansvarlig for samtlige oppdrag og det er benyttet medarbeider på alle oppdragene. Regnskapsselskapet var registrert som regnskapsfører for de kontrollerte oppdragene i Enhetsregisteret. Det vises til den foreløpige tilsynsrapporten hvor det fremgår hvilke oppdrag som ble kontrollert.

Ved gjennomgang av enkeltoppdragene ble følgende forhold kontrollert:

- Årsregnskap
- Skattemelding med vedlegg
- Oppdragsavtale med eventuelle vedlegg og fullmakter
- Kundetiltak på oppdragsnivå etter hvitvaskingsregelverket
- Fremdriftsoversikt
- Dokumentasjon av vurdering av oppdragsgivers interne rutiner
- Dokumentasjon av gjennomført kvalitetskontroll, herunder overordnet intern kontroll på oppdragsnivå og kontroll av medarbeiders oppdragsutførelse
- Saldobalanse, avstemming og underliggende dokumentasjon av balansekontoeer per 31.12.2022
- Eventuell kommunikasjon med oppdragsgiver om uregelmessigheter i oppdraget
- Perioderapport og periodiske avstemminger for en valgt periode

Kontrollen av oppdragene avdekket alvorlige feil og mangler i forhold til kravene i regnskapsførerloven, herunder god regnskapsføringsskikk og annen relevant lovgivning. Det vises til punktene nedenfor. Det presiseres at det ved gjennomgang av enkeltoppdrag blir vist til

bestemmelsene i forrige regnskapsførerlov og forrige GRFS, som var gjeldende på det tidspunktet oppgavene ble utført.

3.8.1 Fremdriftsoversikt

Det følger av regnskapsførerloven § 2 andre ledd, jf. GRFS punkt 6.2.1 at fremdriftsoversikten for gjennomføring av sentrale oppgaver skal vise at arbeidet er utført til den tid som følger av oppdragsavtalen og krav gitt i eller i medhold av lov. Dato for utføring av blant annet følgende skal angis;

- Avstemminger, eventuelt kontroll av at nødvendige avstemminger er gjennomført av andre
- Produksjon av oppgaver og rapporter
- Kvalitetskontroll

Finanstilsynet avdekket ved oppdragsgjennomgangen at det for ingen av de kontrollerte oppdragene forelå fremdriftsoversikt for gjennomføring av sentrale oppgaver.

Det foreligger brudd på regnskapsførerloven § 2 andre ledd, jf. GRFS pkt. 6.2.1. Siden det ikke forelå på noen av de kontrollerte oppdragene anser Finanstilsynet pliktbruddet som grovt.

3.8.2 Gjennomgang av oppdragsgivers interne rutiner

Det følger av regnskapsførerloven § 2 andre ledd, jf. GRFS pkt. 5.2, at regnskapsfører skal vurdere de av oppdragsgivers interne rutiner som er vesentlige for forsvarlig oppdragsutførelse i samsvar med oppdragsavtale og krav gitt i eller i medhold av lov. Vurderingene skal dokumenteres som del av oppdragsdokumentasjonen.

For ingen av de kontrollerte oppdragene forelå det dokumentasjon som viste at oppdragsansvarlig regnskapsfører hadde foretatt en dokumentert gjennomgang av oppdragsgivers interne rutiner. Det ble under tilsynet opplyst om at det ikke har blitt utført en slik gjennomgang på noen oppdrag.

Finanstilsynet mener at regnskapsselskapet ikke har ivaretatt sitt ansvar for å sikre at lovkravene oppfylles, og at det har brutt sine plikter etter regnskapsførerloven § 2 andre ledd, jf. GRFS pkt. 5.2. Finanstilsynet anser pliktbruddet som grovt.

3.8.3 Overordnet intern kontroll på oppdragsnivå

Det følger av regnskapsførerloven § 2 andre ledd, jf. GRFS pkt. 7.1, at den oppdragsansvarlige eller annen statsautorisert regnskapsfører minst en gang årlig skal kontrollere at følgende er gjort for hver oppdragsgiver:

- at oppdragsavtalen er à jour
- at fullmakter er skriftlig dokumentert og à jour
- at det foreligger en oversikt over mottak og utlevering av oppdragsgivers regnskapsmateriale som er à jour
- at vurdering av oppdragsgivers interne rutiner er gjennomført og dokumentert
- at avstemminger utføres og dokumenteres tilfredsstillende
- at handlinger i forbindelse med årsoppgjør er gjennomført, jf. GRFS pkt. 5.9.4
- at rapportering gjennomføres i henhold til oppdragsavtalen og krav gitt i eller i medhold av lov
- at fremdriftsoversikt er à jour

- at oppdragsdokumentasjon er à jour.

Dokumentasjon for kontrollen skal inngå som del av regnskapsførers oppdragsdokumentasjon, jf. regnskapsførerloven § 2 andre ledd, jf. GRFS pkt. 7.4.

Slike kontroller er nødvendig risikoreduserende tiltak for å sikre at regnskapsoppdraget faktisk er gjennomført i samsvar med de krav som er fastsatt, og for å avdekke eventuelle avvik. Kravet om å foreta en overordnet og dokumentert intern kontroll på oppdragsnivå gjelder uavhengig av om det benyttes medarbeidere på oppdraget eller ikke. Det er den oppdragsansvarlige sitt ansvar å påse at dette faktisk blir gjort.

For ingen av de kontrollerte oppdragene forelå det dokumentasjon som viste at oppdragsansvarlig regnskapsfører hadde gjennomført overordnet intern kontroll på oppdragene. Det ble under tilsynet opplyst om at det ikke har blitt utført en slik kontroll på noen oppdrag.

Finanstilsynet mener at regnskapsselskapet ikke har ivaretatt sitt ansvar for å sikre at det gjennomføres overordnet kontroll på oppdragsnivå, jf. regnskapsførerloven § 2 andre ledd, jf. GRFS pkt. 7.1. Da dette ikke er utført på noen oppdrag anser Finanstilsynet dette som et grovt brudd på selskapets plikter.

3.8.4 Kontroll av medarbeiders oppdragsutførelse

Når arbeid utføres av medarbeidere som ikke har godkjenning som statsautoriserte regnskapsførere, skal oppdragsansvarlig regnskapsfører som et risikoreduserende tiltak forsikre seg om at arbeidet blir utført i henhold til lovkrav og oppdragsavtale. Kvalitetskontroll kan gjennomføres av annen statsautorisert regnskapsfører, men den oppdragsansvarlige regnskapsføreren må forsikre seg om at kontrollen skjer på en forsvarlig måte og er uansett fullt ut ansvarlig for at oppdraget utføres i samsvar med lovkravene. Dette følger av kravene i regnskapsførerloven § 2 andre ledd, jf. GRFS punkt 7.2. Feil og mangler som avdekkes ved kvalitetskontroll må korrigeres så raskt som mulig, jf. GRFS punkt 7.3. Gjennomført kvalitetskontroll skal dokumenteres som en del av oppdragsdokumentasjonen, jf. GRFS punkt 7.4.

Kvalitetskontroll av medarbeiders oppdragsutførelse skal minst omfatte;

- oppdragsutførelse, herunder gjennomført fakturering, lønnsregistrering, bokføring, avstemming, årsoppgjør mv.
- rapportering, herunder gjennomført pliktig regnskapsrapportering og rapportering til oppdragsgiver.

For ingen av kontrollerte oppdragene forelå det dokumentasjon som viste at oppdragsansvarlig regnskapsfører hadde kvalitetskontrollert arbeid utført av medarbeidere uten godkjenning. Det ble under tilsynet opplyst at det ikke var utført en slik kontroll på noen oppdrag.

Finanstilsynet mener at regnskapsselskapet ikke har ivaretatt sitt ansvar for å sikre at det gjennomføres kvalitetskontroll av medarbeidere uten godkjenning som regnskapsfører, jf. regnskapsførerloven § 2 andre ledd, jf. GRFS pkt. 7.2, 7.3 og 7.4. Finanstilsynet anser pliktbruddet som grovt da kontroll av medarbeiders oppdragsutførelse er sentralt for å sikre nødvendig kvalitet i det arbeidet som utføres for oppdragsgiverne.

3.8.5 Databehandleravtaler

Det følger av artikkel 28 i personvernforordningen at når behandlingsansvarlige for personopplysninger setter ut hele eller deler av behandlingen av personopplysninger til annen virksomhet blir denne å regne som databehandler. Det skal da lages en databehandleravtale som definerer hvilke personopplysninger som skal behandles, beskrivelse av selve behandlingen, den behandlingsansvarliges plikter og rettigheter, samt databehandlerens forpliktelser.

Det ble ikke lagt frem databehandleravtale for noen av de kontrollerte oppdragene. Det er imidlertid tatt inn ett punkt i oppdragsavtalen om personvern, men dette er ikke dekkende i forhold til de krav som settes til en databehandleravtale.

Det foreligger brudd på regnskapsførerloven § 2 andre ledd, jf. artikkel 28 i personvernforordningen.

4 Rettslig grunnlag og nærmere om vilkårene i loven for å kunne fatte vedtak

4.1 Hjemmel

Hjemmel for vedtak om tilbakekall av godkjenning som regnskapsselskap er regnskapsførerloven av 16. desember 2022 nr. 90 § 6-2 første ledd bokstav b. Bestemmelsen lyder:

*"§ 6-2. Tilbakekall og suspensjon av godkjenningen som regnskapsselskap
Finanstilsynet kan kalle tilbake godkjenningen hvis et regnskapsselskap*

...

b. anses uskikket fordi regnskapsselskapet har overtrådt sine plikter etter lov og forskrifter og overtredelsen er grov eller flere overtredelser til sammen er grove."

Paragrafen er i det vesentlige en videreføring av tilbakekallsbestemmelsen i den forrige regnskapsførerloven, og tilsvarer tilbakekallsbestemmelsen i revisorloven. Forarbeidene til den forrige regnskapsførerloven og forarbeidene til gjeldende revisorlov er av betydning ved anvendelsen av hjemmelen for tilbakekall av godkjenningen som regnskapsselskap i den nye regnskapsførerloven. Også forvaltningspraksis og rettspraksis knyttet til den tidligere loven vil derfor være av betydning.

4.2 Vilkåret om grov overtredelse

For at vedtak om tilbakekall skal kunne fattes må regnskapsselskapet grovt ha overtrådt sine plikter etter lov og forskrifter. Punkt 4 inneholder en nærmere beskrivelse av hvilke plikter Finanstilsynet mener at er overtrådt.

Vilkåret er utformet slik at det er oppfylt dersom en overtredelse er grov eller flere overtredelser til sammen er grove.

De pliktbruddene Finanstilsynet mener er grove hver for seg er følgende;

- Mangelfull virksomhetsstyring i selskapet (*punkt 3.1.3*)
- Mangelfull etterlevelse av hvitvaskingsregelverket (*punkt 3.3*)
- Mangelfull etterlevelse av risikostyringsforskriften (*punkt 3.4*)
- Mangelfull oppbevaring av oppdragsdokumentasjon (*punkt 3.5*)
- Manglende valg av revisor (*punkt 3.6*)

- Manglende fremdriftsoversikt (*punkt 3.8.1*)
- Ikke utført gjennomgang av oppdragsgivers interne rutiner (*punkt 3.8.2*)
- Ikke utført overordnet intern kontroll på oppdragsnivå (*punkt 3.8.3*)
- Ikke utført kontroll av medarbeiders oppdragsutførelse (*punkt 3.8.4*)

I tillegg foreligger følgende pliktbrudd;

- Mangelfull kvalitetsstyring (*punkt 3.2*)
- For sent avholdt årsmøte (*punkt 3.7.1*)
- For sen innsendelse av årsregnskap (*punkt 3.7.2*)
- Manglende databehandleravtaler (*punkt 3.8.5*)

Selv om enkelte av pliktbruddene som Finanstilsynet mener er grove ikke skulle være det, er antallet avdekkede pliktbrudd og alvorligheten i disse slik at overtredelsene uansett til sammen er grove.

Finanstilsynets konklusjon

Finanstilsynet mener at vilkåret om at det foreligger en grov overtredelse eller at flere overtredelser til sammen er grove, er oppfylt.

4.3 Vilkåret om uskikkethet

Det er videre et vilkår for tilbakekall at overtredelsene medfører at regnskapsselskapet må anses "uskikket" til å være godkjent regnskapsselskap. Grunnlaget for vurderingen vil være det samlede bildet.

I vurderingen av om et selskap skal anses som uskikket skal legges vekt på om selskapet har gjort det som med rimelighet kan kreves for å hindre eller rette på forholdet.

Formålet med å innføre en egen godkjenningsordning for regnskapsselskap og underlegge bransjen et offentlig tilsyn, er å sikre kvaliteten på de tjenester som leveres. Regnskapsselskaper må ha evne og vilje til å innrette virksomheten i samsvar med gjeldende regler og sørge for at virksomheten drives forsvarlig. Tilsynet avdekket systematiske og grove overtredelser av lovgivningen som regnskapsselskapet er underlagt. Overtredelsene gjelder både forhold i regnskapsselskapet og i oppdragsutførelsen.

Det er spesielt alvorlig at det ble avdekket mangler i overordnet kontroll på oppdragsnivå, mangler i kvalitetskontroll av medarbeidere som ikke har godkjenning som statsautoriserte regnskapsførere, mangler i gjennomgang av oppdragsgivers interne rutiner samt mangler i oppbevaring av oppdragsdokumentasjon. Tilsynet avdekket også brudd på selskapslovgivningen og mangelfull etterlevelse av risikostyringsforskriften. Finanstilsynet vil videre peke på at statsautoriserte regnskapsførere og godkjente regnskapsselskaper har viktige oppgaver i samfunnets bekjempelse av økonomisk kriminalitet. Finanstilsynet ser derfor svært alvorlig på de systematiske bruddene på pliktene etter hvitvaskingsregelverket. Finanstilsynet konstaterer at regnskapsselskapet ikke har vist vilje eller evne til å sette i verk nødvendige tiltak for å bringe kvaliteten på virksomhetsutøvelsen opp på et forsvarlig nivå.

Finanstilsynet mener at omfanget av overtredelser i regnskapsselskapet er vesentlige, har pågått over lengre tid, og er av en slik karakter at de er egnet til å skade interessene til oppdragsgivere, offentlige myndigheter og andre. Finanstilsynet mener videre at de avdekkede pliktbruddene er så omfattende og gjennomgripende at det ikke dreier seg om unntak fra en ellers forsvarlig oppdragsutførelse og drift av regnskapsføringsvirksomheten. Pliktbruddene tilsier at selskapets ledelse mangler forståelse for det regelverk som gjelder for virksomheten. Etter en samlet vurdering mener Finanstilsynet at lovens uskikkethetskrav er oppfylt.

5 Hvorfor Finanstilsynet mener at vedtak er nødvendig

Som det fremkommer foran, er Finanstilsynet av den oppfatning at vilkårene for å tilbakekalle godkjenningen som regnskapsselskap er til stede, og at Finanstilsynet derfor kan fatte et slikt vedtak.

I vurderingen av om det skal fattes vedtak om å tilbakekalle godkjenningen som regnskapsselskap, er Finanstilsynet innforstått med at vedtak om tilbakekall av godkjenning er svært inngripende for regnskapsselskapet, dets ansatte og eiere. Finanstilsynet legger derfor til grunn at vedtaket må være nødvendig og forholdsmessig.

Et vedtak om tilbakekall av selskapets godkjenning vil også berøre selskapets oppdragsgivere, fordi disse vil måtte inngå avtale med et nytt regnskapsforetak dersom de fortsatt ønsker å utkontraktere sin regnskapsføring. Dette er imidlertid en nødvendig konsekvens av et vedtak om tilbakekall. Finanstilsynet mener at oppdragsgivernes interesser ivaretas best gjennom å hindre en fortsatt risiko for at de ikke mottar regnskapsføringstjenester med nødvendig kvalitet. I og med at regnskapsselskapet ivaretar oppdragsgiveres egne plikter etter bokførings-, regnskaps-, skatte- og avgiftslovgivning, vil kvalitetssvikt i oppdragsutførelsen kunne få negative konsekvenser for oppdragsgiverne.

For å kunne ivareta oppdragsgivernes interesser på en god måte er regnskapsførerbransjen avhengig av at allmennheten og myndighetene kan ha tillit til at regnskap, rapporter og bekreftelser som er produsert av regnskapsselskaper er korrekte og oppfyller krav i lov og forskrift. Når selskapet ikke overholder de reglene som gjelder for regnskapsføringsvirksomhet, svekkes tilliten både til det enkelte regnskapsselskap og til regnskapsførerbransjen. For å ivareta de samfunnsmessige hensynene er det nødvendig å hindre at regnskapsselskap som ikke av eget tiltak sørger for at virksomheten drives i samsvar med lovgivningen og at regnskapsoppdragene utføres slik de skal, kan fortsette.

At Finanstilsynet ivaretar sin tilsynsrolle, er også av sentral betydning for tilliten. Det vil være negativt for oppdragsgiverne og regnskapsføreryrket om regnskapsselskap som grovt har overtrådt sentrale plikter som følger av lov eller forskrifter, fortsatt skal inneha offentlig godkjenning.

Finanstilsynet mener at det er nødvendig og forholdsmessig å fatte vedtak om tilbakekall av selskapets godkjenning som regnskapsselskap, og at et slikt vedtak skal fattes.

For Finanstilsynet

Anne Merethe Bellamy
direktør for markedstilsyn

Anders Grini
konst. seksjonssjef

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.